

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

ETI

ETIKA

Ispitna knjižica 2

ETI IK-2 D-S032

ETI.32.HR.R.K2.12

23320

12

Prazna stranica

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne pišite esej dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **120** minuta bez stanke.

U ovome dijelu ispita napišite esej slijedeći priložene upute i smjernice za pisanje eseja.

Esej treba imati od **500** do **600** riječi.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Esej obvezatno napišite na list za čistopis.

Pišite čitko. Esej će se bodovati s nula (0) bodova ako je nečitko napisan.

Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 3 prazne.

Zadatak esejskoga tipa

Pozorno pročitajte navedeni tekst. Prema ponuđenim smjernicama napišite esej s jasnom strukturom: uvodnim dijelom (postavljanjem teze ili hipoteze), središnjim dijelom (analizom i argumentacijom) i zaključkom (sintezom).

Tema eseja: **Uzajamnost i razumijevanje**

Budući da smo već predugo odgađali izravan odgovor... konačno stižemo do trenutka kad valja pokušati odgovoriti na pitanje: Što znači postupati s osobama kao s osobama, to jest ljudski? Odgovor glasi: To je kad *pokušaš sebe staviti na njegovo mjesto*. Priznati koga za sličnoga sebi uključuje poglavito mogućnost da ga se shvati *iznutra*, da se načas preuzme njegovo motrište. To je nešto što s nekim šišmišem ili kakvom geranijom mogu tek zamisliti u nekakvome pomalo nevjerojatnom romanu, ali se naprotiv prirodno nameće kad je riječ o bićima koja su – jednako kao i ja – kadra baratati simbolima. Na kraju krajeva, kad god *govorimo* s nekim, onda zapravo određujemo teren na kojem onaj koji je sada „ja” dobro zna da će se pretvoriti u „ti”, i obrnuto. Kad ne bismo priznali da među nama postoji nekakva suštinska jednakost (mogućnost da drugome budem ono što je on meni), ne bismo uspjeli razmijeniti ni jednu riječ... „Ljudsko sam biće – kazao je jedan stari latinski pjesnik – i ništa ljudsko nije mi strano.” To će reći: imati svijest o vlastitoj ljudskosti znači shvatiti, unatoč svim i te kako stvarnim razlikama između pojedinaca, da sam na neki način i ja sam također uklopljen u sve meni slične osobe... Dakako, nije to samo zato kako bih mogao govoriti s njima. Staviti se na mjesto drugoga znači nešto više negoli tek početak svakog simboličkog komuniciranja s dotičnom osobom: riječ je o tome da se vodi računa o *pravima* te osobe. A kad nedostaju prava, onda valja shvatiti *razloge*. To je naime nešto na što svatko, pa bio on i najgori među nama, ima pravo nasuprot ostalim ljudima: on ima pravo – *ljudsko* pravo – na to da se netko pokuša staviti na njegovo mjesto i shvatiti što on sam poduzima i osjeća...

Ne kažem ti da ima ičega lošeg u tome što imaš vlastite *interese*, niti da bi ti uvijek trebao od njih odustati dajući prednost interesima svoga susjeda. Dakako, tvoji su interesi dostojni poštovanja jednako kao i njegovi, a sve ostalo su samo priče. No evo ti, već i sam riječ „interes”, koja se izvodi iz latinskog oblika *inter esse* znači: ono što se nalazi između, ono što povezuje. Kad govorim o „relativiziranju” tvoga interesa, hoću reći da taj interes nije nešto isključivo tvoje, kao da ti sam-samcat živiš u nekakvome svijetu utvara, nego to da te dovodi u dodir s drugim stvarnostima koje su jednako „istinite” kao što si i ti. Svi interesi što ih možeš imati stoga su relativni (u odnosu na druge interese, okolnosti, zakone i običaje društva u kojem živiš) osim jednog interesa, jedinog *apsolutnog* interesa: to će reći interesa ljudskog bića među ljudskim bićima, a to jest da pruža i prima ljudski postupak bez kojega „dobar život” ne može postojati.

Fernando Savater, *Etika za Amadora*

Etika

Esej

Smjernice za pisanje

U eseju odredite pojmove: „jednakost i različitost ljudskih bića”, „uzajamnost”, „recipročnost u govoru i komunikaciji”, „ljudska prava”, „osobni interes i društvena suradnja”.

1. Objasnite što je prema autoru teksta temeljni uvjet etičkoga prosuđivanja i ljudskoga postupanja prema drugim osobama.
2. Objasnite na koji način jezik, razumijevanje i komunikacija svjedoče o ishodišnoj jednakosti ljudi.
3. Objasnite što je apsolutni interes svake osobe i kako je povezan sa zlatnim pravilom i dobrim ljudskim životom.

Argumentaciju u eseju potkrijepite primjerima:

1. razlikovanja između objašnjenja (opisa onoga što se dogodilo) i razumijevanja ljudskoga djelovanja (zašto se nešto dogodilo), tj. razlikovanja između prosuđivanja iz izvanjske perspektive promatrača i perspektive onoga tko djeluje
2. povezanosti osobnoga interesa s interesima zajednice.

List za čistopis

6

List za čistopis

7

List za čistopis

Ovim se prostorom koristi ocjenjivač. Molimo Vas, nemojte u njega ništa upisivati.

03

List za čistopis

9

List za čistopis

10

Etika

Prazna stranica

ETI IK-2 D-S032

99

Prazna stranica

